

IN MEMORIAM

Dr. Farkas József ny. o.vörgy.

Úgy ment el, oly méltósággal, jajszó nélkül, ahogy egész életében élt. A könyörtelen betegség legyűrte a testét, de szellemét megtörni nem tudta.

2007 november 1-én örökre lehunyta szemét *Dr. Farkas József* nyugállományú orvos-vezérőrnagy, MTA doktora, egyetemi magántanár, a Magyar Honvédség volt fősebésze, az MH Központi Honvédkórház Baleseti Sebészeti Osztály egykori osztályvezető főorvosa. Nehéz, küzdelmes, de sikeres élet ért véget.

Dr. Farkas József 1931. július 3-án született polgári család második gyermekeként. Általános iskoláit jó eredménnyel végezte, majd a Bencéseknel maturált. Mindig orvos akart lenni, annak készült, de származása, vallásos neveltetése miatt többszöri jelentkezés után sem vették fel. A Koltói Anna Baleseti Kórházban műtősként helyezkedett el, onnan hívták be katonának. Debrecenben egészségügyi katonaként szolgált. 1953-tól a Központi Katonai Kórházba került, ami egy életre elkötelezte a hadsereg felé. Felcser tiszthelyettesként műtő-asszisztensként dolgozott, s minden képzésformán és oktatáson részt vett, közben folyamatosan készült az Orvosi Egyetemre.

Honvédségi ösztöndíjasként végül is felvételt nyert a Semmelweis Orvosi Egyetem általános orvosi karára, melyet sikeresen el is végzett. 1963-ban diplomázott és főhadnagyként avatták doktorrá. Csapatorvosi beosztást nyert a zalaegerszegi lövészezredben, ahol 5 évet szolgált, alakulatával megjárva 1968-ban még Csehszlovákiát is. Munkatársai szerették, tisztelték, még évtizedek múlva is keresték és kérték a segítségét.

Gyógyító-orvosi pályáját 1968 decemberében kezdte el az I. számú (tiszti)kórház sebészeti osztályán. 1970-ben a Nemzetközi Felügyelőbizottság tagjaként hosszabb időt töltött Vietnámban.

Sikeres általános sebészeti szakvizsga után 1973-tól dolgozott a MH Központi Kórház Baleseti Sebészeti Osztályán, amelyet ekkor *Dr. Záborszky Zoltán* vezetett. 1975-ben lett traumatológus szakorvos. Érdeklődésének középpontjába a kézsérülések ellátása került. Az iparosodó Magyarországon nőtt a kézsérülések száma és folyamatosan nőtt az igény a korszerű, komplett, minőségi ellátásra. *Dr. Farkas József, Manninger Jenő* professzor úr mellett a hazai kézsebészet és mikrosebészet egyik megteremtője és megszervezője lett. 1981-ben ebből a témakörből készítette kandidátusi értekezését.

Katonaorvosi pályája sikeresen ívelt felfelé, egyre magasabb beosztásokat látott el. 1985-ben ő váltotta *Manninger* professzor urat a MH fősebészi poszton és sokáig volt az Országos Baleseti Intézet igazgatóhelyettese is. Számos egészségügyi szakharcászati gyakorlatot irányított, szakkönyveket, utasításokat készített, szervezte a táborig sebészeti képzést, tanított,

oktatott. Vallotta, hogy az összes manuális szakmát művelő sebésznek fel kell készülnie a katasztrófa vagy háborús ellátásra, ismernie kell a rendkívüli helyzetek sajátosságait az ilyenkor szükséges és lehetséges és lehetséges ellátási módokat.

Baráti beszélgetéseken gyakran említette, hogy a gyakorló orvoslás csúcsa, a legnagyobb kihívás az osztályvezető főorvosi munka. 1987-ben, amikor *Záborszky Zoltán* a Debreceni Orvostudományi Egyetem újonnan alakult Traumatológiai tanszék professzoraként Debrecenbe távozott, **Farkas** főorvos átvette a nagymúltú Katonai Kórház baleseti osztályának irányítását, amelyet 1997-ig, nyugdíjazásáig vezetett.

Ez idő alatt több kiváló szakember nőtt fel a keze alatt, új alapokra helyezve a súlyos sérültek ellátását, korszerűsítette az ambulanciát és a műtőt.

Érdeklődése – már a beosztásából fogva is – a katasztrófa-orvostan felé fordult. Ezen témakörből védte akadémiai doktori disszertációját 1992-ben. Nagy figyelmet fordított a témakör oktatására. Egyik alapító tagja és első elnöke lett a Katonai és Katasztrófa-orvostani Társaságnak. Honoris causa kézsebész és honvédervostan-katasztrófa-orvostan szakorvosa lett 1994-ben, amikor ezek a szakterületek szakvizsgakötelesek lettek.

Nyugdíjazását követően sem vonult nyugalomba. Folyamatosan dolgozott a MH Egészségvédelmi Intézetben, a Központi Felülvizsgáló Bizottságban, a Zrínyi Nemzetvédelmi Egyetemen és a volt osztályán is.

1998-ban habilitált. A fiatal katonarvos nemzedék oktatója, számtalan tudományos kutatás témavezetője volt. Oktatott, tanított, nagy jelentőséget tulajdonított az új katonarvosi generáció tudományos felkészítésének. Tanítványai őszintén tisztelték, szerették, elismerték hatalmas tudását, precizitását, segítő korholásait.

Etikai magatartása mindenkor példaértékű volt.

Munkássága során számos kitüntetést, dicséretet és szakmai elismerést kapott.

1965-ben az Egészségügy kiváló dolgozója, 1968-ban a Haza Szolgálatáért kitüntetés ezüst fokozatát, majd ennek a kitüntetésnek az arany fokozatát kétszer is megkapta (1968, 1978). 1985-ben Kiváló Orvos, 1993-ban Flór Ferenc díjas orvos. 1993-ban a Magyar Köztársaság Érdemrend kiskeresztje kitüntetésekkel ismerték el munkáját. 2007-ben a Magyar Traumatológus Társaság Lumnitzner Sándor díjjal értékelte a több évtizedes eredményes traumatológusi tevékenységét.

Az utóbbi években egyre jobban elhatalmasodott betegsége, melyről nem beszélt. Türelemmel és nagy-nagy önuralommal viselte a megpróbáltatásokat.

Szinte az utolsó napokig bejárt a kórházba, végezte a dolgát.

Mi, akik ismertük és szerettük, egyre nagyobb aggodalommal figyeltük. Emberi tartása, megrendítő és tiszteletreméltó volt az utolsó pillanatig.